

2021-09-10

REMISSVAR
Fi2021/01486

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Delar av betänkandet Stärkt planering för en hållbar utveckling (2021:23)

SmåKom är ett nationellt nätverk för små kommuner. Vi har för närvarande 68 medlemmar, vilka består av de till befolkningstalet mindre, men ofta till ytan större, kommunerna i Sverige.

SmåKom är generellt positiva till utredningens förslag, det är en väl genomarbetad utredning och vikten av att redan i planeringsprocessen skapa förutsättningar för en hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt. Miljöarbetet behöver påskyndas och det är nödvändigt med en normförskjutning i samhället om vi ska nå de nationella målen. Samtidigt vet vi att en förändring, oavsett vilken, är en trög process och att få hela befolkningen att förstå sin egen roll i miljöarbetet ser vi som den största utmaningen.

Nationell strategi

Merparten av det som står i utredningen är angeläget för att skapa en hållbar utveckling, mobilitetsåtgärder och mobilitetstjänster är nya företeelser och två ord som direkt är applicerbara på stadsmiljö. Vi anser att utredningen har ett utpräglat storstadsfokus, och kanske är det riktigt då det förmodligen är i städerna de största vinsterna med miljöanpassning görs. SmåKom vill dock understryka att det inte går att isolera miljöarbetet till stadsmiljöerna. Precis som utredningen föreslår behövs en nationell strategi med utgångspunkt i landets olika förutsättningar, en strategi som vägleder och underlättar arbetet för kommunerna att uppnå dels en normförändring, men även en transporteffektivitet i samhället. SmåKom anser att en nationell strategi är nödvändig för att få de små kommunerna att mäkta med omställningen. Vi anser dessutom att någon form av statligt, ekonomiskt, stöd krävs för genomförandet av strategin.

Utvecklingstrender

Förslagen i utredningen uppmanar till en förtätning av städerna, fler bostäder kan byggas på en mindre yta då kravet på parkeringsplatser till samtliga lägenheter minskar. Med pandemins effekter i färskt minne väcks funderingen om det är en genomtänkt idé att fortsätta förtäta städerna och samla stora mängder människor på mindre ytor. Att främja inflyttning på landsbygden genom god tillgång till kollektivtrafik, ekonomiska incitament för att välja elbil och robust bredband för distansarbete kan förmodligen bidra till hållbar utveckling i lika stor grad som förtätning av stadskärnorna.

Kompetens

I Sveriges mindre kommuner är nyproduktionen av bostäder inte lika hög som i storstadskommunerna. Kompetensutveckling och stöd för att anpassa, skapa förutsättningar för och nyttja befintlig infrastruktur på ett mer transporteffektivt sätt är nödvändiga åtgärder för att hela Sverige ska kunna vara med och skapa en hållbar utveckling. Samverkan kommuner emellan, men också med regioner och Trafikverket och trafikanordnare kan vara en god hjälp för kunskapsinhämtning men kräver också ett aktivt och kreativt arbetssätt, och gott om tid, vilket ofta är en bristvara i de mindre kommunerna. Att, som utredningen föreslår, ge Boverket i uppdrag att ta fram särskild vägledning är en god idé.

Utmaningar

Det finns ett par utmaningar som i stor utsträckning berör mindre kommuner i lands- och glesbygd som vi tror behöver bearbetas ytterligare för att nå en hållbar utveckling:

- Komplexiteten som uppstår när e-handeln ”vinner” över den lokala handeln och skapar fler transporter, både nationella och lokala.
- Vägnätet på landsbygden i allmänhet och i norra Sverige i synnerhet är i stort behov av underhåll för att klara de transporter som i dagsläget är nödvändiga eftersom alternativ saknas, kontra de investeringar som städerna kräver för att bygga ny och hållbar infrastruktur, hur ska infrastrukturpotten fördelas för att ge mest hållbar utveckling?

Peter Lindroth, ordförande

Charlotta Haskovec, verksamhetsledare